

10.1.2017

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2016 dotyczącego byłej
jugosłowiańskiej republiki Macedonii
(2016/2310(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Ivo Vajgl

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2016 dotyczącego byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii (2016/2310(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r. dotyczące perspektywy przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich do Unii,
- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a byłą jugosłowiańską republiką Macedonii, z drugiej strony¹,
- uwzględniając umowę ramową zawartą w Ochrydzie i podpisaną w Skopje dnia 13 sierpnia 2001 r. (umowę ramową z Ochrydy),
- uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z dnia 16 grudnia 2005 r. o przyznaniu temu państwu statusu kraju kandydującego do UE, a także konkluzje Rady Europejskiej z czerwca 2008 r. oraz konkluzje z dnia 13 grudnia 2016 r., które zyskały poparcie zdecydowanej większości delegacji,
- uwzględniając 13. posiedzenie Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia między byłą jugosłowiańską republiką Macedonii a Komisją Europejską, które odbyło się w Skopje dnia 15 czerwca 2016 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 listopada 2016 r. zatytułowany „Polityka rozszerzenia UE” (COM(2016)0715) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Sprawozdanie za 2016 r. w sprawie byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii” (SWD(2016)0362),
- uwzględniając priorytety Komisji z czerwca 2015 r. dotyczące pilnych reform w byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii,
- uwzględniając porozumienie polityczne (tzw. porozumienie z Przhino) osiągnięte między czterema głównymi partiami politycznymi w Skopje dnia 2 czerwca i 15 lipca 2015 r., a także czterostronne porozumienie w sprawie jego wdrożenia z dnia 20 lipca i 31 sierpnia 2016 r.,
- uwzględniając deklarację końcową przewodniczącego szczytu w sprawie Bałkanów Zachodnich, który odbył się dnia 4 lipca 2016 r. w Paryżu, oraz zalecenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego na szczyt w Paryżu w 2016 r.,
- uwzględniając wstępne ustalenia i wnioski OBWE/ODIHR dotyczące przedterminowych wyborów parlamentarnych z dnia 11 grudnia 2016 r.,

¹ Dz.U. L 84 z 20.3.2004, s.13.

- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 817 (1993) i 845 (1993),
 - uwzględniając wyrok Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie stosowania umowy przejściowej z dnia 13 września 1995 r.,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie tego kraju,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0000/2017),
- A. mając na uwadze, że przedterminowe wybory parlamentarne, które odbyły się w Macedonii, cechowała bardzo wysoka frekwencja wyborcza;
 - B. mając na uwadze, że polaryzacja polityczna utrudnia reformy i przygotowania do przystąpienia; mając na uwadze, że w niektórych ważnych obszarach można zaobserwować regres;
 - C. mając na uwadze, że do najważniejszych obszarów w procesie reform należą: wymiar sprawiedliwości, administracja publiczna i media, bezrobocie wśród młodzieży oraz przegląd umowy ramowej z Ochrydy;
 - D. mając na uwadze, że powrót tego kraju na ścieżkę integracji z UE wymaga poważnego zaangażowania wszystkich sił politycznych; mając na uwadze, że nowy rząd musi przyjąć i wdrożyć solidne reformy;
 - E. mając na uwadze, że negocjacje akcesyjne należy rozpocząć po spełnieniu wymaganych warunków; mając na uwadze, że kraj ten jest od wielu lat uznawany za jeden z najbardziej zaawansowanych krajów pod względem dostosowania do dorobku prawnego UE;
 - F. mając na uwadze, że spory dwustronne powinny zostać należycie rozwiązane zgodnie ze standardami UE i ONZ i nie powinny stanowić przeszkody dla rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych;
1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wybory w dniu 11 grudnia 2016 r. przeprowadzono w duchu poszanowania podstawowych wolności; wzywa wszystkie partie polityczne do zaakceptowania wyników wyborów w interesie stabilności wewnętrznej oraz podkreśla ich odpowiedzialność za dopilnowanie, by nie doszło do powtórzenia kryzysu politycznego; wzywa do szybkiego utworzenia nowego rządu, tak aby wykorzystać zdobyty mandat do przeprowadzenia koniecznych reform; uważa, że współpraca między partiami ma zasadnicze znaczenie dla rozwiązania palących wyzwań wewnętrznych oraz wyzwań związanych z UE;
 2. zauważa, że proces wyborczy uległ poprawie, co obejmuje ramy prawne, listy wyborców i środowisko mediów; wyraża nadzieję, że w związku z wyborami samorządowymi w maju 2017 r. właściwe organy skutecznie zajmą się również domniemanymi nieprawidłowościami i uchybieniami, w tym zastraszaniem wyborców, kupowaniem głosów oraz nadużywaniem zasobów publicznych; podkreśla potrzebę odpolitycznienia administracji wyborczej w celu zwiększenia publicznego zaufania w

przyszłych wyborach;

3. oczekuje, że nowy rząd – we współpracy z innymi partiami – przyspieszy reformy związane z UE; potwierdza swoje poparcie dla otwarcia negocjacji akcesyjnych pod warunkiem osiągnięcia postępów w realizacji porozumienia z Przhino i priorytetów dotyczących pilnych reform; jest w dalszym ciągu przekonany, że negocjacje mogą prowadzić do bardzo potrzebnych reform i mogą pozytywnie wpłynąć na rozwiązanie sporów dwustronnych;
4. ponownie apeluje o okazanie woli politycznej, by w pełni wdrożyć priorytety dotyczące pilnych reform oraz porozumienie z Przhino; wzywa Komisję, by w najbliższym możliwym terminie, ale przed końcem 2017 r., oceniła postępy tego kraju w ich wdrażaniu oraz by złożyła Parlamentowi stosowne sprawozdanie; przypominając, że należy zainicjować i wdrożyć dawno oczekiwane reformy, popiera kontynuowanie dialogu na wysokim szczeblu w sprawie przystąpienia z myślą o systematycznym wspieraniu tego kraju w tym dążeniu; zwraca uwagę na potencjalne negatywne skutki dalszych opóźnień w procesie przystąpienia tego kraju do UE;
5. wzywa wszystkie strony do wykazania woli politycznej, aby przezwyciężyć podziały polityczne i wznowić dialog; ponownie podkreśla kluczową rolę parlamentu w rozwoju demokratycznym kraju oraz jako forum dla politycznego dialogu i politycznej reprezentacji; wzywa do umocnienia jego funkcji nadzorczej; wzywa do zapewnienia sprawnego funkcjonowania komisji parlamentarnych ds. przechwytywania informacji oraz ds. bezpieczeństwa i kontrwywiadu, a także do zapewnienia im nieograniczonego dostępu do niezbędnych danych i zeznań w celu zagwarantowania wiarygodnej kontroli parlamentarnej nad właściwymi służbami;
6. odnotowuje pewne postępy w reformowaniu administracji publicznej, w tym działania mające na celu wdrożenie nowych ram prawnych dotyczących zarządzania zasobami ludzkimi; pozostaje zaniepokojony upolitycznieniem administracji publicznej oraz faktem, że urzędnicy służby cywilnej są poddawani presji politycznej; wzywa nowy rząd do zwiększenia profesjonalizmu, neutralności i niezależności na wszystkich szczeblach; podkreśla potrzebę uzupełnienia strategii reformy administracji publicznej na lata 2017–2022, w tym poprzez udostępnienie wystarczających środków budżetowych na jej realizację, a także konieczność wzmocnienia odnośnych zdolności administracyjnych;
7. ubolewa nad regresem w reformie wymiaru sprawiedliwości; wyraża ubolewanie z powodu ciągłej politycznej ingerencji w jego prace, w tym w mianowanie i awansowanie sędziów i prokuratorów, a także z powodu przypadków wybiórczej sprawiedliwości; ponownie apeluje o wykazanie woli politycznej, aby doprowadzić do postępów w reformie sądownictwa, w tym poprzez zwiększenie przejrzystości procedur mianowania i awansowania sędziów oraz poprzez skrócenie czasu trwania postępowań sądowych; wzywa władze do zapewnienia profesjonalizmu Rady Sądowniczej;
8. odnotowuje, że Prokuratura Specjalna wniosła pierwsze akty oskarżenia w sprawach karnych dotyczących nadużyć wynikających z podsłuchów; jest zaniepokojony atakami na nią i utrudnianiem jej pracy oraz brakiem współpracy ze strony innych instytucji; uważa, że dla procesu demokratycznego bardzo istotne jest umożliwienie Prokuraturze Specjalnej w pełni niezależnego prowadzenia szczegółowych dochodzeń;

9. w dalszym ciągu wyraża zaniepokojenie w związku z tym, że zwalczanie korupcji jest osłabiane przez naciski polityczne; podkreśla, że należy wzmocnić niezależność policji, prokuratury i Państwowej Komisji ds. Zapobiegania Korupcji; wzywa do zwiększenia przejrzystości przy wyborze i mianowaniu członków tej komisji; apeluje o podjęcie pilnych starań w celu skutecznego zapobiegania konfliktom interesów i nakładania kar w przypadku ich wystąpienia, a także w celu wykazania się wiarygodnymi wynikami w zwalczaniu korupcji na wysokim szczeblu;
10. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie ram prawnych i strategii na rzecz zwalczania przestępczości zorganizowanej; zachęca do dalszego pogłębiania współpracy między organami ścigania oraz do zwiększenia uprawnień i zasobów sądów; uważa, że należy dalej rozwijać zdolności egzekwowania prawa w celu prowadzenia dochodzeń w sprawie przestępstw finansowych i konfiskaty mienia;
11. docenia stałe wysiłki na rzecz zwalczania islamskiej radykalizacji; z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie strategii na rzecz walki z terroryzmem na lata 2013–2019, która określa również pojęcia brutalnego ekstremizmu, radykalizacji, prewencji i reintegracji; wzywa do zacieśnienia współpracy między agencjami bezpieczeństwa, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i lokalnymi społecznościami; ponadto wzywa do stałego monitorowania powracających zagranicznych bojowników przez służby bezpieczeństwa;
12. pozostaje zaniepokojony radykalnymi i nieuzasadnionymi atakami publicznymi polityków i mediów na organizacje społeczeństwa obywatelskiego i zagranicznych przedstawicieli; wyraża zaniepokojenie z powodu nikłego zaangażowania rządu i niewystarczającej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego na wszystkich szczeblach; wzywa właściwe organy do włączenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego w proces kształtowania polityki w sposób regularny i ustrukturyzowany;
13. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie krajowej strategii na rzecz równości i niedyskryminacji na lata 2016–2020; wyraża zaniepokojenie co do bezstronności i niezależności Komisji ds. Ochrony przed Dyskryminacją; ponownie potępia nawoływanie do nienawiści wobec dyskryminowanych grup; jest zaniepokojony utrzymującą się nietolerancją wobec lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych; ponawia apel o dostosowanie prawa antidyskryminacyjnego do dorobku prawnego UE w odniesieniu do dyskryminacji ze względu na orientację seksualną; ponownie podkreśla konieczność zwalczania dyskryminacji wobec ludności romskiej, a także ułatwienia jej integracji oraz dostępu do systemu edukacji i rynku pracy; wyraża zaniepokojenie z powodu nieludzkich warunków panujących w więzieniach mimo znacznego zwiększenia środków budżetowych na ten cel;
14. jest zaniepokojony brakiem wdrożenia ustawy o równych szansach i ograniczoną skutecznością mechanizmów instytucjonalnych na rzecz szerzenia równouprawnienia płci; wzywa właściwe organy do przeznaczenia wystarczających środków budżetowych na wdrożenie tej ustawy oraz do poprawy usług wsparcia dla ofiar przemocy domowej;
15. przypomina, że stosunki między grupami etnicznymi są w dalszym ciągu niestabilne; wzywa wszystkie partie polityczne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego do

aktywnego promowania pluralistycznego i tolerancyjnego społeczeństwa o wieloetnicznym i wielowyznaniowym charakterze oraz do wzmocnienia współistnienia i dialogu; przypomina rządowi i przywódcom partii o ich zobowiązaniu do pełnego wdrożenia umowy ramowej z Ochrydy i zakończenia jej przeglądu, a także do wypełnienia zaleceń politycznych;

16. jest zaniepokojony sytuacją w zakresie wolności słowa i mediów, nawoływaniem do nienawiści, ingerencją i presją polityczną, w tym za pośrednictwem reklam rządowych; wzywa rząd do zadbania o to, by przeprowadzono dochodzenia w sprawie zastraszania dziennikarzy lub stosowania wobec nich przemocy, a także by postawiono sprawców tych czynów przed wymiarem sprawiedliwości; podkreśla potrzebę zapewnienia równowagi i autonomii nadawców publicznych;
17. pozostaje zaniepokojony faktem, że sytuacja polityczna stanowi poważne zagrożenie dla macedońskiej gospodarki; jest w dalszym ciągu zaniepokojony słabym egzekwowaniem umów, rozmiarami gospodarki nieformalnej oraz trudnościami w uzyskaniu dostępu do finansowania; podkreśla, że istotną przeszkodą dla działalności gospodarczej jest rozrośnięta szara strefa; wzywa właściwe organy, by zajęły się również kwestią skuteczności wymiaru sprawiedliwości;
18. z zadowoleniem przyjmuje utrzymanie stabilności makroekonomicznej, jednak jest zaniepokojony utrzymującą się wysoką stopą bezrobocia z bardzo niskim współczynnikiem aktywności zawodowej, zwłaszcza wśród młodzieży i kobiet; ponadto wzywa właściwe organy do zwalczania długotrwałego i strukturalnego bezrobocia, promowania współpracy w zakresie polityki gospodarczej, lepszego dostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy i opracowania ukierunkowanej strategii przewidującej, jak zapewnić lepszą integrację młodzieży i kobiet na rynku pracy; jest zaniepokojony odpływem dobrze wykształconych i młodych specjalistów; stanowczo wzywa rząd do zwrócenia szczególnej uwagi na poprawę perspektyw dla młodzieży;
19. jest zaniepokojony znacznymi uchybieniami w dziedzinie środowiska, zwłaszcza w obszarze zanieczyszczenia powietrza i wody; wzywa do opracowania kompleksowej polityki i strategii działania w dziedzinie klimatu, zgodnych z ramami strategii „UE 2030”;
20. wzywa władze do wzmocnienia zdolności administracyjnych i finansowych, aby można było właściwie i terminowo pozyskiwać i wykorzystywać środki unijne; z zaniepokojeniem zauważa, że Komisja raz jeszcze obniżyła wsparcie finansowe w ramach IPA o ok. 27 mln EUR;
21. wyraża uznanie dla tego kraju za konstruktywną współpracę w rozwiązywaniu kryzysu migracyjnego; zaleca dalsze działania w celu zapewnienia zdolności do zwalczania handlu ludźmi i przemytu migrantów;
22. wyraża zadowolenie z faktu, że Macedonia stale odgrywa konstruktywną rolę we współpracy regionalnej i międzynarodowej; pochwała większą zgodność z polityką zagraniczną UE (73 %); ponownie zauważa, jak ważne jest zakończenie negocjacji dotyczących dwustronnego traktatu z Bułgarią;
23. z zadowoleniem przyjmuje wymierne rezultaty środków budowy zaufania z Grecją;

stanowczo podtrzymuje swój apel do wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel oraz do Komisji o podjęcie nowych inicjatyw w celu przewyciężenia pozostałych różnic oraz o wypracowanie – we współpracy z tymi dwoma krajami i ze specjalnym przedstawicielem ONZ – rozwiązania kwestii nazwy, możliwego do zaakceptowania przez obie strony, a także o przedstawienie Parlamentowi sprawozdania na ten temat;

24. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, jak również rządowi i parlamentowi tego kraju.